

DELAVSKA POLITIKA

IZHAJA TRIKRAT TEDENSKO: OB TORKIH, ČETRTHIH IN SOBOTAH

Naročnina v Jugoslaviji znaša mesečno Din 10.—, v inozemstvu mesečno Din 15.—, — Uredništvo in uprava: Maribor, Ruška cesta 5. poštni predal 22. telefon 2326. Čekovni račun št. 14335. — Podružnice: Ljubljana, Delavska zbornica — Celje, Delavska zbornica — Trbovlje, Delavski dom — Jesenice, Delavski dom. — Rokopisi se ne vračajo. — Ne frankirana pisma se ne sprejemajo. — Mali oglasi trgov. značaj vsake beseda Din 1.—, mali oglasi, ki služijo v socialnem namenu delavstva in namučencem, vsake beseda Din 0.50.

Štev. 75 • Maribor, torek, dne 4. julija 1939 • Leto XIV

Dežela, ki sedaj znižuje davke, je Švedska

Na Švedskem vladajo že več let socialisti in kmeti. Saj smo že večkrat poročali, kako spretno in pametno vodi Švedska svojo socialno in gospodarsko politiko. Svojo politiko vodi vlada po določenem načrtu. V nekaj letih je uvedla popolno socialno preskrbo za delovne sloje in kmete. Nekaj časa so kapitalisti godrnjali, toda politika se je obnesla tako dobro, da danes na Švedskem ni nezaposlenosti in življenjske razmere so na takem višku kakor morada v nobeni drugi državi.

Švedska je demokratična država in vlada sodeluje z vsemi strankami z izrecnim poudarkom, da se mora v državi izboljšati splošni položaj, predvsem kmetov in delavcev ter v ta namen država votira milijonske zneske v te namene, to je, za socialno skrbstvo in za povzdigo gospodarstva. Razumljivo, da je prebivalstvo zadovoljno in da tam vlada red, kakor nikjer drugje.

Finančni minister je predlagal znižanje davkov celo na velika gospodarstva. — Rekel je, naj se gospodarstvo lažje razvija, zato znižamo davke. Država ima dovolj dohodkov za svoje socialno skrbstvo. Dostavil je, če bi bilo potrebno zvišanje davkov med letom, bi to bilo le v obrambne namene, pa se vlada s svojo politiko silno ogiblje. — Najhujši nasprotniki vlade, kapitalisti, sedaj sami hvalijo modro vladanje sedanjega vlada, ki je spravila državo v tako ugoden gospodarski in politični položaj.

Deloma je vzrok tega blagostanja na Švedskem tudi zunanja trgovina. Na Švedskem imajo najboljšo železno rudo in jeklo, ki ju Švedska prav mnogo izvažata, ker države rabijo železo in jeklo za oboroževanje. Lani je Švedska izvozila po morju 13 milijonov ton železne rude in še 277.000 ton žlahtnega jekla in železa. Konjunktura pa se še vedno dviga. Mezde so od lani na letos avtomatično porasle za štiri odstotke in še naraščajo.

Prav zanimivo je, kako rase ugled Švedske v inozemstvu. Tujci nalažajo tam svoj denar, države svoje zlate zaloge kakor nekaj v Švici. Sami Švedi pa delajo gospodarsko in ne nosijo več svojega denarja v inozemstvo. Vse prebivalstvo se tudi čuti v svojih službah popolnoma varno.

Preskrbljeno je, kadar dela in kadar nima dela ter kadar ne more delati.

Švedska želi ostati popolnoma nevtralna, če bi nastala vojna, kakor je velika nevarnost, da tudi najboljša dobra volja ne pomaga. Švedi ne govorijo o tej nevarnosti, vedo pa, da je v vojni velika nevarnost, ki lahko zaplete tudi njo vanjo ali vsaj oslabi nje sedanj ugodni gospodarski in socialni položaj. Država je sicer bogata in ji vsaka malenkost ne more škodovati, vendar bi pa daljša kriza utegnila poslabšati sedanj socialni in gospodarski položaj.

Mala država Švedska si je v povojni znala pridobiti ugled, mednarodno veljavo in dvigniti življenjski standard na višino, ki je drugje ni, ker vlada dela in deluje z narodom, z interesi, ki so v državi najbolj potrebni socialnega in gospodarskega spoštovanja.

Vendar volitve v Angliji

Ce bodo mednarodne razmere dopuščale, razpiše angleški predsednik Chamberlain volitve že letos na dan 16. novembra.

Težka preskušnja za mir

Gdansk pretresa živce

V nemškem načrtu je nedvomno Gdansk. Tega mnenja so mednarodni politiki in tisk demokratičnih držav. Za Klajpedo pride sedaj na vrsto Gdansk, o katerem trdijo Poljaki, da je njih neposredna pot do morja in iz prometni ozirov za Poljsko velike važnosti. Poljska zaradi tega izjavlja, da tega ozemlja ne odstopi. Obljubili sta ji varnost mej še Anglija in Francija; vrše se pa še vedno pogajanja s tretjo zaščitnico poljskih meja, z Rusijo. Prezreti pa ne smemo pri tem angleških povdarjanj, da se tudi gdansko vprašanje lahko reši s sporazumom. Iz tega bi sklepali, da Poljska pristaja na mirno rešitev, vendar ne more odstopiti svojega življenjskega prestora, v katerem imajo vso svobodo lahko Poljaki in Nemci. V pokrajini so Nemci v manjšini.

Priprave Nemčije za akcijo proti Gdanku so zbudile v tisku ognjevito in nervozno polemiko, ki je največkrat povsem propagandističnega značaja. Tako pravi italijanski list »Resto del Carlino«, ki opominja Poljsko, da naj ne zavzema izzivalnega stališča, ker sicer ni izključeno, da bo brisana kot neodvisna država z zemljevida Evrope. Žal

nam je, da moramo povedati resnico, ker fašistična Italija, tako pravi list, je vedno spoštovala Poljsko in gojila z njo pristrčno prijateljstvo. Odgovorni faktorji v Varšavi naj za časa pomislijo na to, ker bi ne želeli, da Poljska zaradi njih kratkovidnosti izgine z zemljevida.

V Londonu in Parizu presojaajo položaj resno ter izjavljajo, da so se odločili, da do pičice izpolnijo obveze, ki so jih dali Poljski. Glasilo delavske stranke »Daily Herald« pa slutí nevarnost, da se akcija v Gdanku prične že te dni.

Iz Londona poročajo, da je angleški poslanik v Berlinu dobil nalog, da obišče kanclerja Hitlerja ter mu izroči noto, v kateri baje Angleži napovedujejo, da bi smatrali nasilno zasedbo Gdanske za vzrok, da Velika Britanija izpolni Poljski dane obveze. Prav istega mnenja je tudi Daladier, predsednik francoske vlade.

S prav isto napetostjo opazujejo evropske dogodke v Zedinjenih državah. Iz New Yorka poroča Stefani, da je Roosevelt pripravljen v sedanjí krizi posredovati v Evropi v zmislu poziva, ki sta ga nedavno poslala Hitler in

Mussolini Rooseveltu. To posredovanje, če ga interesi sprejmejo, bi utegnulo odgoditi trenutno krizo ali jo zaenkrat celo popolnoma odpraviti. Vprašanje je le, če sta Hitler in Mussolini še istega mnenja, kakor sta bila takrat, ko sta sporočila željo Rooseveltu.

V Londonu in Parizu se posvetujejo o situaciji. Mnenja so, da je nemška zahteva po priključitvi Gdanske končno dobila konkretno obliko. Gdanski senat, ki je nacistični, namerava z ozirom na spontano izraženo voljo javnega mišljenja v Gdanku (mestu) proglasiti priključitev svobodnega mesta Gdanske Nemčiji. S tem sklepom bi se akcija pospešila, dočim so prej v Londonu pričakovali, da se akcija utegne izvršiti šele v enem ali dveh tednih.

Anglija in Francija sta svoje stališče glede obvez do Poljske sporočili še v soboto poljski vladi, zagotavljajoč jo, da bosta smatrali tako akcijo za casus belli (vzrok vojne).

Vznemirjenost in nervoznost je torej opravičena. Izbruh vojne med Nemčijo in Poljsko bi le težko mogel ostati lokalni, ker bi nastale nove mednarodne komplikacije z neznanimi posledicami.

Holandske skrbi

V Holandiji so izredne razmere povzročile krizo vlade.

Gre za to kako kriti povečane izdatke za oborožitev in obrambo ne samo evropske posesti, ampak tudi Holandske Indije, ki je na surovinah najbolj bogata kolonija. Holandska čuva nad živom Rena, ki je mejna reka med Francijo in Nemčijo. Merodajni krogi računajo s tem, da bi v slučaju spora napadalec utegnil nastopiti tudi proti Holandski. Za ta slučaj je že vse pripravljeno. Meja je utrjena, morsko obrežje posejano s topovi, razen tega pa morejo vojaške oblasti v kratkem času poplaviti velike dele dežele in onemogočiti prodiranje vsake še tako moderne oborožene vojske. Na Holandsko Indijo so že pred dalj časa spekulirali japonski

vojaški krogi, zato mora Holandija zavarovati tudi to svojo posest. V kratkem bo vlada oddala naročilo za gradnjo štirih velikih križark, od katerih bo stala vsaka 70 milijonov holandskih guldinarjev ali 1.660 milijonov dinarjev. — Ako pomislimo, da je doslej ves državni proračun znašal komaj 700 milijonov dinarjev na leto, potem si lahko predočimo kako ogromni so izdatki za gradnjo gigantskih vojnih ladij. Pravijo, da niso izključene spremembe v vladi in vstop socialnih demokratov v vlado, ker se meščanske stranke ne morejo zediniti glede financiranja oborožitve, zlasti ne glede obdavčitve kapitala.

Pripravljenost Sovjetske Rusije

Veliki manevri vojske in mornarice.

Iz Rusije poročajo o velikih manevrih sovjetske vojske mornarice pri Vladivostoku v Tihem oceanu, pri Sebastopolu

v Črnem morju in pri Kronstadtu v Baltskem morju.

Pogajanja v Moskvi še niso zaključena

računajo pa, da je sporazum v načelu sprejet in da gre smo še za njegovo re-

dakcijo. Ko bo tudi ta dogotovljena, bo vsebina sporazuma objavljena.

Amerika se kuja v brigi za Evropo

Le izjemna pooblastila — nevtralizetni zakon ostane pa v veljavi.

Roosevelt je želel, da reprezentativna zbornica razveljavi nevtralizetni zakon. Proti razveljavljenju je glasovalo po burni debati 200 poslancev, za razveljavljenje pa le 188. V smislu sklepa

se smejo oskrbovati vojujoče se države le z aeroplani, zabranjuje se pa prodaja vsega drugega orožja in municije.

Roosevelt je s tem doživel jak moralen poraz.

S čim računajo v Rimu in Berlinu?

V Rimu pravijo, da je os Rim—Berlin v stanu postaviti na bojišče 25 milijonov oboroženih ljudi. Razen tega sta

Anglija in Francija zaposleni na Daljnem vzhodu in se ne bosta utegnili preveč zaplesti v Evropi.

Negrinov prihod v Mehiko

V Mehiko je prispelo veliko število španskih emigrantov na ladji »Sinaia«.

Ne čelu beguncev se nahaja bivši ministrski predsednik Španije, Juan Negrin. Ko so Španci stopili z ladje na mehiška tla, jim je ljudstvo napravilo pristrčen sprejem ter z ovacijami pozdravljajo Negrina. Pri sprejemu sta bila navzoča generalni tajnik mehiških delavskih organizacij Lombardo Toledano ter ministrski predsednik mehiške vlade dr. Ignacio Tolez. Ta je imel lep nagovor na republikanske begunce ter je med drugim takole govoril: »Mi vas ne sprejemamo kot brodolomce, s katerimi mora imeti človek usmiljenje, ampak kot junake in neustrašene branilce demokracije. — Vlada in mehiško ljudstvo Vas sprejema kot zastopnike nesmrtnih pravic človeške svobode.«

Usoda španskih beguncev v Franciji

Preselitev v novo taborišče.

Od februarja dalje je bila večina španskih beguncev v taboriščih ob obalah Sredozemskega morja. Razmere v teh taboriščih niso bile ugodne zlasti, ker je bilo vse polno pomanjkljivosti v higijenskem, sanitarnem in socialnem oziru. Zdaj so pa francoske oblasti končale vse priprave v preselitev beguncev, ki jih je še okrog četrtil milijona, v novo taborišče Bacares, ki leži severno od Perpignana. V tem novem taborišču so življenjske razmere bolj zdrave in ugodne. Begunci spijo v prostornih barakah, poti med posameznimi poslopji so razsvetljene in uvedeni so tudi odvodni kanali. Begunci imajo skupno kuhinjo, lasten poštni urad in bolnico. Dnevna poskušja priti okrog 100 beguncev ilegalno nazaj v Katalonijo. Veliko je pa tudi takih, ki potem, ki so prišli ilegalno v Španijo, pridejo nazaj ilegalno v Francijo. Štiri-deset odstotkov beguncev ni hotelo podpisati prošnje, da se jim bi dovolil povratak v Španijo, 60.000 jih prosi za naselitev v Mehiki, 8000 mož se je pa prijavilo za vstop v francosko tujsko legijo, nekaj sto se je pa odzvalo ruskim povabilom in vstopilo v rusko armado.

Urejevanje deviznih vprašanj med Jugoslavijo in Bolgarijo. V Sofiji se vršijo med zastopniki Jugoslavije in Bolgarije razgovori za ureditve deviznih vprašanj in plačilnega prometa med obema državama.

Pomen bitke na Kosovem polju

Cenimo svobodo, ki jo zopet imamo.

Balkan je doživel pred 550 leti na Kosovem polju težak poraz v vojni s Turki. Tudi v tisti dobi je bil na eni strani dinamizem Turčije, na drugi strani pa razrahljanost nekdanjega srbskega carstva, kriva, da so Srbi izgubili svojo svobodo skoraj za petsto let.

Turki so prišli v Evropo 1354. Polagoma so zavzemali balkanske pokrajine. Leta 1382. so vzeli Sofijo, 1386. Niš in 1387. Solun. Turške čete so potem par stoletij plenile in ropale po Bosni, Hrvaški in Sloveniji ter dvakrat prišle celo pred Dunaj.

Srbsko carstvo je bilo v dobi prihoda Turkov v Evropo že oslajeno. Razni deželni knezi niso bili sposobni, da bi čuvali deželo, ker so imeli razne spore. Kljub vsemu temu je knez Lazar 1386. premagal Turke ob Toplici in 1388. Vulović pri Bileči.

Sultan Murat I. se je zaradi tega odločil za energično vojno proti Srbom in Bosancem. V Plovidu je zbral vojsko 100.000 mož. Vojska je bila dobro opremljena ter je krenila na Kosovo polje, kjer so se postavili v bran Lazar in njegovi prijatelji. Kosovo polje je namreč važno križišče cest in prehodov na Balkanu. Srbi so imeli vojsko, ki je štela le 35.000 mož. Boji so se razvili dne 28. junija 1389. ob 8. uri zjutraj do opoldne ob reki Lab, kjer je bil prehod čez reko s srbske strani zaradi strmine jako težak. Srbi so z uspehom odbijali

napade ter so prišli v opasnost, ko skrajna krila niso mogla središču pravčasno nuditi podporo. Med bitko je knez Miloš Obilić celo prebil turško krilo in odjezdil v tabor Murata kot begunec, tam pa bliskovito zaklal sultana Murata. Obilića so Turki seveda pobili in razglasili za sultana Muratovega sina Bajazita. Obilić je storil to, ker so ga njegovi nasprotniki dolžili, da namerava izdati svoje rojake.

Bajazit je odredil, da napade Srbe tudi turška rezerva, ko je spoznal položaj. Neugodni položaj srbske vojske je onemogočil nadaljnjo borbo in Srbi so se jeli umikati. Lazarja in nekaj drugih voditeljev so Turki ujeli in pomorili, druge pa odgnali v sužnost.

Balkanski Slovani so v tej bitki izgubili svojo neodvisnost zaradi svoje nesložitosti in zaradi dinamične turške premoči. Stoletja so se potem borili za svojo svobodo po tej nesreči. Svobodo so končno izvojevali in ceniti jo morajo ne le Srbi, ampak vsi balkanski narodi, ker je tudi danes dinamizem pojav, ki želi svobodo narodov kakorkoli uničiti. Spomin na bitko na Kosovem polju, kjer so se balkanski narodi obupno borili za svojo neodvisnost, je opomin narodom, da sta neodvisnost in svoboda vrednota, za katero je treba žrtvovati, predvsem pa ostati enoten in solidaren. Srbi so se takrat borili za svobodo, borili se bodo tudi danes za svobodo države in državljanov doma in mi z njimi.

Novi davek za Narodni obrambni sklad

V smislu člena 19. finančnega zakona 1939-40 se uvaža s 1. julijem 1939 za dobo desetih let, to je do 30. junija 1949 »narodni obrambni sklad«. Ta davek je poseben prispevek. Plačujejo ga pravne in fizične osebe na neposredne davke prejšnjega leta, oziroma istega leta, če so šele obdavčeni. Obdavčeni niso davek na poslovni promet (splošni in skupni), luksuzni davek in vojnica. Istega leta se predpiše davek tudi na pridobnine, s katerimi se ne obremenjujejo v davčni glavni knjigi, davku na dividende in na rente ter na službene prejemke. V teh primerih se pobere ta davek z rednim davkom.

Višina tega posebnega davka (par nižjih stopenj) je:

Pri višini davka (v dinarjih):	
od — do 10	1.50
od 10 do 25	4.50
od 20 do 50	10.—
od 50 do 75	15.—
od 75 do 100	20.—
od 100 do 150	30.—
od 150 do 200	40.—
od 200 do 300	60.—
od 300 do 400	80.—
od 400 do 500	100.— itd.

Osebe z otroci (3 do 4) plačujejo ta prispevek po prvi nižji stopnji, kakor

jim gre; s 5 otroki pa za dve stopnji nižji. Osebe nad 30 let, ki niso ožene, ali vdovci in oženjeni brez otrok plačujejo za eno stopnjo višji prispevek. Od službenih prejemkov se plačuje ta prispevek s polovico zadevnega povprečnega zneska prispevka.

Doklade se na ta prispevek ne smejo nalagati.

Kazenske določbe veljajo iste kakor za druge davke.

Od tega davka se votira vsako leto din 350.000.000 obrambnemu skladu (za vojsko), ostanek pa gre v državno blagajno za delno kritje po 6% državnemu posojilu za javna dela in državno obrambo. Od zbranih sredstev s tem skladom se porabi v proračunskem letu 1939-40 din 150.000.000 za pokritje proračunskih materialnih izdatkov v razdelku ministrstva za vojsko in morarico.

Izšla je že tudi izvršilna naredba finančnega ministra.

Čiščenje v slovaški armadi. Šajno Mach slovaški propagandni minister, napoveduje, da se bo pričelo v kratkem z velikim čiščenjem v slovaški armadi. Iz vojske bodo odstranjeni vsi Judje in pa tisti elementi, ki se nikakor nečejo odreči svojim »starim nazorom«, ki so pogubni novemu redu.

Doma in po svetu

Dr. Maček in združena opozicija. »Hrvatski dnevnik« piše o razmerju Hrvatske seljačke stranke do združene opozicije. Združena opozicija zameri dr. Mačku, da se ni držal postopka pri reševanju vprašanja sporazuma, kakršen je bil določen v protokolu sporazuma od 8. oktobra 1937. Na ta očitek s strani združene opozicije odgovorja »Hrvatski list«: »Ko se je ta sporazum sklepal, se ni moglo misliti, da bodo v decembru 1938, torej 13 mesecev po tem sporazumu, skupščinske volitve, a najmanj s čemer se je moglo računati, je bilo to, da bo te volitve izvedel dr. Milan Stojadinović in to po starem volilnem zakonu. Ideja sporazuma, katero je sprejela Samostojna demokratična stranka in združena opozicija, v volilnem boju ni bila poražena. Za njo so se izjavili tudi drugi politični faktorji in izrazili željo, da so pripravljeni razpravljati s predsednikom drjem Mačkom o vseh vprašanjih, ki prihajajo v poštev. S tem, da je dr. Maček sprejel to pooblastilo, se ni iznevil bloku narodnega sporazuma, ker formiranje tega bloka ni izključevalo sodelovanje drugih, ki pokažejo dobro voljo za to, zlasti ne tistih, ki so v stanju, da ako hočejo, lahko uresničijo te rezultate dogovora in ga oživijo. Res je tudi, da je ta drugi partner (ministrski predsednik Cvetković) predložil nov postopek, toda postopek ni cilj, ampak samo sredstvo... Tudi mi Hrvati bi raje videli, da bi se mogel izvajati postopek, utrjen v sporazumu od 8. oktobra 1937, toda ako to ni bilo mogoče in tudi sedaj ni mogoče, potem politiki, ki računajo s stvarnostjo in ako jim je do uspeha, ne morejo enostavno zavreči drug način postopka.« Iz predanih izjavanj je razvidno, da je dr. Maček sprejel kot bazo za rešitev vprašanja sporazuma drugačen način postopka kot pa je bil dogovorjen med njim in združeno opozicijo. Ne bi dvomili, da bi se bila združena opozicija dala prepričati o pravilnosti dr. Mačkovega gledanja, ako bi se bil dr. Maček z njo porazgovoril. Nesreča je bila v tem, da niti pred sam začetek razgovorov, ko se je vršilo v Beogradu posvetovanje združene opozicije v navzočnosti odposlanca dr. Mačka, ni bilo govora o tem drugem postopku, ampak je narobe dr. Mačkov odposlanec sprejel na znanje sklep, storjen na dotičnem posvetovanju, ki je predvideval postopek, kakor je bil dogovorjen v sporazumu od 8. oktobra. V krogih združene opozicije je nastalo začudenje, ko se je videlo, da je dr. Maček krenil brez vsakega predhodnega obvestila na drugo pot. V tem je jedro nesporazuma med združeno opozicijo in dr. Mačkom, kar pa še ne znači, da bosta šla združena opozicija in dr. Maček v bodočnosti ločena pota.

Prepoved uvažanja našega denarja. Finančni minister je prepovedal uvažati naš denar iz inozemstva. Najvišja vsota, ki jo sme prinesiti potnik preko meje v našo državo, znaša din 5000 v stodinarskih bankovcih. Prepoved uvažanja lastnega denarja so izdale v teku zadnjih let tudi nekatere druge države. Namen tega ukrepa je preprečiti spekulacijo na inozemskih borzah. Odslej namreč ne bo v inozemstvu nihče več kupoval dinarjev in jih potem v velikih množinah ponujal naprodaj, kar ima za posledico padec tečaja, ako Narodna banka ne odkupi ponujenih dinarjev v zlatu. Finančni

minister upa, da bo s tem ukrepom zaščitil ne samo tečaj dinarja, ampak tudi zlati zaklad naše Narodne banke, oziroma njeno posest na tujih valutah, kot so funt šterlingi, dolarji, franki itd., katere je moral Narodna banka doslej šteti za nakup na tujih borzah ponujenih dinarjev.

Iz Delavske zbornice. Novi upravni odbor Delavske zbornice v Ljubljani je odpovedal šestim nameščencem in nameščenkam službo, in sicer enemu referentu, dvema dopisnikom in trem nameščenkam.

Zakonski načrt o volilni reformi v Franciji je na zaključnem zasedanju sprejel francoski parlament s 329 proti 234 glasovi.

Med Francijo in Španijo se vrše pogajanja za sklenitev novega sporazuma.

Angleška delavska stranka je naslovila apel na Nemce, v katerem poziva nemški narod, da naj svoje napore usmeri v pravcu ohranitve svetovnega miru, pri čemer sme računati na pomoč angleške delavske stranke.

Delegacija angleške delavske stranke je prišla v mesto Gdansk, da se na lastne oči in ušesa prepriča o položaju.

1000 vojni letal mesečno bodo po napovedi ministra za letstvo lahko izdelovale v bodoče angleške tovarne letal.

Turški minister o prijateljstvu s Francijo. V turškem parlamentu je govoril minister za zunanje zadeve o prijateljstvu Turčije s Francijo z ozirom na vojaški sporazum, ki je sklenjen med obema državama; rekel je: Tistim, ki dvomijo v turško-francosko prijateljstvo, morem dati samo en nasvet, da naj se nikar ne poskušajo uveriti o solidarnosti tega prijateljstva. Tak poskus bi mogel izpasti zelo pogubno za nje.

Med Anglijo in Zedinjenimi državami je bil dosežen sporazum glede skupnega nastopa in vojaških ter političnih ukrepov v zaščito pravice velesil na Kitajskem.

Kitajska išče nadaljnje kredite v Angliji. V Londonu je prispel bivši kitajski finančni minister Sung, svak maršala Čangkajseka, ki se bo pogajal z angleškimi finančnimi krogi o nadaljnjih angleških kreditih Kitajski.

Cerkvene vesti iz Nemčije. V Gracu namestijo ukiniti bogoslovno fakulteto na tamkajšnji univerzi. V Godesbergu ob Renu so pa ukinili tamkajšnjo jezujsko gimnazijo, ki je imela 1500 gojencev. Veliko posestvo opatije Klosterneuburg pri Dunaju je državna oblast zaplenila in razdelila med več tisoč najemnikov.

Manevri italijanske armade. Havas poroča, da se bodo letošnji manevri italijanske vojske, ki bodo imeli nenavadno velik obseg, pričeli 4. julija. Največji obseg bodo manevri zadobili v mesecu avgustu, in sicer v Padski nižini.

Zarotniški proces v Lissabonu. V glavnem mestu Portugalske, Lissabonu, se je pričelo sodno postopanje proti 65 obtožencem, ki jim očitajo, da so sodelovali pri zaroti polkovnika Paiva Conceiro, ki je bila že leta 1934.

40 hektarjev zemlje, ki je bila doslej v židovskih rokah in se jim odzame, bodo sedaj dodeljevali novim lastnikom. Že poprej so razlastili v sudetskem ozemlju posestva, ki so jih imeli židi in jih dodelili samo Nemcem, četudi je bila zemlja v mešanih okrajih. Češki listi povdarjajo sedaj potrebo, da pridejo posestva na Češkem, če se bodo vzela židom, samo v češke roke.

C. Nordhoff in J. N. Hall:

HURIKAN

Potem pa sem mu prečital listo, ki sva jo bila dan poprej sestavila s Tavijem na kosu orumenelega papirja, na kateri je bila dolga vrsta imen onih, ki so postali žrtve katastrofe. Za vsakim imenom je zapisal opombo »disparu«, in njegova roka ni vztrepetala niti takrat, ko je napisal: De Laage, Hermina, Anamarija.

Na otoku so bili trije člani rodbine Matokia in de Laage je vnesel med obe imeni Tarangijevo ime ter ga zabeležil kot pogrešanega.

Ko je bilo žalostno delo končano, je rekel de Laage: »Ljudi, ki so se odpeljali na Motu Tongo ne morem zaenkrat vpisati. Tja moramo, čim bo kapitan Nagle spravil svoj stroj v pogon.

»Bojim se pa, da ni nihče izmed njih ostal živ,« sem mu odgovoril. »Na naše znake z dimom nismo dobili odgovora.«

»Upamo še vedno lahko. Ako ne bo stroj popravljen do danes popoldne, se bom odpeljal tja s čolnom na jadro.« De Laage se je popraskal predno je nadaljeval.

»Ko smo ugotovili, da se približuje orkan, sem poslal svoji ženi pošto, ali mi morete... ali mi morete povedati, ako je moje sporočilo dospelo?«

Povedal sem mu o povratku fregatne ptice po prestanku hurikana. De Laage je mirno poslušal; z rokama si je podpiral glavo in zrl pred se na mizo.

75

Četudi ni niti najmanj pokazal, sem vendarle vedel, da je sedel pred menoj mož s strtim srcem...

Ravno sem se nameraval posloviti, ko se je prikazal Tavi na pragu kajute. Na tla je postavil nabasano polno od dežja in morske vode popolnoma premočeno vrečo za kopro. De Laage je dvignil glavo in pogledal trgovca.

»Hotel sem Vam to takoj prinesiti,« je rekel Tavi. »Moj sin Tajo je našel to vrečo. Ah Fongov denar je v njej.«

»Napravili ste prav,« je pokimal guverner. »Ah Fongov denar, ste rekli?« Tavi, ki je v svojem življenju videl toliko sveta, guverner ni nikdar tikal.

»Da, gospod guverner. Imel je navado, da je spravljaj svoj denar v vreči, katero je hranil v nekem zaboju pod svojo posteljo. Tajo jo je našel v neki mlakuži. Mislim, da ni ostalo ohranjeno drugega kot kovanci.«

Na zahtevo de Laageja je Tavi izpraznil vsebinske vreče na tla. Nehote mi je stopila pred oči podobna Ah Fonga. Kako se z drugimi vred oklepa vrvi, s katero je bil privezan čoln in ki jo je do polovice že odplavila voda, neposredno pred tem predno se je potopil. Bil je edini Kitajec na Manukuri in je bival tam že za časa, na katerega so se spominjali samo najstarejši ljudje, ko je bil kruh na otoku še nepoznana hrana. Kolikor je bilo znano, Ah Fong ni imel sorodnikov, toda kot vsi Kitajci v prognanstvu je tudi on sanjal o tem, da se bo na svoja stara leta vrnil v domovino, v kateri je nameraval preživeti zadnje dni svojega življenja v miru in udobju, potem pa leči k počitku v domači grudi. Želja bi se mu bila

skoro izpolnila, da ni pridivil hurikan; starec je nameraval ob prvi prihodnji vožnji odriniti s Katopu iz Manukure.

Ne bi si mogel človek zlepa predstavljati žalostnejšega spomina na življenje polno težav in dela, kot ga je predstavljajal ta kup denarja, ki je ležal pred nami. Vrečo z zakladom bi bilo gotovo odplavilo, da ni bila obtežena z drugo, ki je bila polna bakrenega in srebrnega drobiža. Skrbno razdeljeno po raznih vrečicah smo našli zavojčke bankovcev indokitajske banke, v vrednosti po pet, dvajset in sto frankov. Vse skupaj je predstavljalo sedaj obupno mešanico; od vsega kar smo rešili po katastrofi, se mi je zdelo to še najkoristnejše in najuporabnejše. Toda guverner je imel veliko spoštovanje do denarja, posebno do tujega, ki mu je bil zaupan v varstvo. Posamezne bankovce je pustil skrbno ločiti drug od drugega in posušiti, raztrgane pa zlepiti ter je pozneje oddal celotni znesek državnih blagajin v Papeteji. Premoženje Ah Fonga je znašalo več kot osem tisoč frankov. Kaj se je potem zgodilo s tem denarjem, mi ni znano.

Popoldne istega dne, ko smo našli denar, je odjadral de Laage v čolnu na Motu Tongo, ker stroj na Katopu še ni bil popravljen. Z njim je šel samo Kanka in štirje mornarji z jadrnice. Jaz sem se moral posvetiti ranicem, Tavi pa je za čas svoje odsotnosti poveril guverner z nadzorstvom nad opuščenim otokom.

Gledali smo za čolnom, dokler ni bil videti na obzorju samo še kot majhna točka.

(Dalje prihodnjice)

Iz naših krajev

TRBOVLJE

Denuncijanti so na delu. Na nedeljskem predavanju se je zglasil tudi nek tukajšnji manjši trgovec, ki je bil upravičeno silno razburjen nad nekim neznanim zapletnjakom, ki ga je denunciral pri TPD, češ da ima v trgovini shranjene ukradene stvari, baje orodje TPD. Slednja je pismo izročila orožništvu, ki so napravili nato pri uglednem obrtniku hišno preiskavo, katera pa je bila seve brezuspešna, ker je mož poštenjak in se je hotel nek zapletnik le osebno na ta način maščevati. Upati je, da bo TPD sama ravnotako odločno obsojala rovarjenje takšnih temnih elementov in pismo izročila obrtniku, da si bo mogel poiskati pisuna in ga tirjati na odgovornost.

Za letovanje naših delavskih otrok. Občinska uprava Trbovlje, kjer županuje naš delavski župan s. Klenovšek, je darovala 8000 din. Trbovski Zvezi premogopna družba pa tudi 8000 din za letovanje otrok cementarniških delavcev na morju. Tem potom se delavstvo cementarne najlepše zahvaljuje za denarne zneske. — Tudi g. dr. Četeljskemu gre hvala, ker je šel obratnim zaupnikom vseskozi na roke, da se je kolonija organizirala. Otroci so odpotovali pod vodstvom gl. obr. zaup. s. Česnovarja dne 28. junija v Bakar skupaj s kolonijo Bratovske skladišnice in Društva za varstvo otrok, katero je pa vodil s. Alič. Obilo zabave in veselja želim našim malčkom. Vrnejo se 19. julija.

Ponovno se bodo vršile volitve obratnih zaupnikov v Cementarni dne 21. julija. Pri volitvah, ki so se izvršile dne 12. maja, je dobila lista Zveze rudarjev Jugoslavije vseh 6 zaupnikov. Ker pa so bile tudi te volitve razveljavljene, upamo, da bodo tudi na ta dan delavstvo pokazalo komu zaupa.

JESENICE

Zaposlitev brezposelnih pri planiranju. Kakor je znano, je KID pred 10 tedni odpustila zaradi pomanjkanja dela večje število delavcev, med njimi starejše in mlajše. Večina teh delavcev je še danes izven KID. Da odpomore vsaj delno pomanjkanju teh ljudi, oženjenih mož in mladih fantov, je Splošna gospodarska in konzumna zadruga za Gorenjsko začela s planiranjem svojega zemljišča »Stan in dom« pod Mežakljo na Jesenicah. Na tem zemljišču je v oseku, kjer je sportni stadion, ob strani velik hrib, ki je poln skal in kamenja-apnenca. Apnenca pa potrebuje mnogo KID, ki to kamenje odkupuje za svoje apnenice. Denar, sprejet za kamen, si pa razdelijo po odbitku socialnih dajatev in davka delavci, ki so pri planiranju zaposleni, med seboj po napravljanih urah. Vseh delavcev, ki so na ta način zaposleni, je zdaj trenutno 17 in ker je v hribu zelo mnogo apnenca, je računati, da bodo ti brezposelni zaposleni do jeseni, to je skupno vsaj tri do štiri mesece. S tem svojim korakom je Splošna gospodarska in konzumna zadruga za Gorenjsko napravila lep primer, kako naj se pomaga brezposelnim delavcem in pričakovati je, da bo vse delavstvo našega okraja znalo ta njen korak čim najbolj ceniti in bo zadržalo s obiskom njenih prodajal, gostiln in kina podprlo, da bo lahko prispevala še v naprej taka in slična dela v prosep vsega kraja. V zvezi s planiranjem tega zemljišča je predvidena tudi regulacija znane ceste Podkoren—Bled, ki je na Jesenicah pod Mežakljo vzgled kakšna cesta biti ne sme, vendar bomo o tem podrobneje poročali taktak, ko bo stvar urejena.

Občni zbor DKD »Enakosti«. 18. junija t. l. se je vršil občni zbor DKD »Enakosti«, prvi po zopetni vzpostavitvi dela, po eno in polletnem prisilnem počivanju. Občni zbor, ki je bil zelo dobro obiskan, je imel svečano obliko in je revski osek Javornik zapel pred otvoritvijo »Delavski pozdrav«. Občni zbor so pozdravili zastopniki vseh sodružnih ustanov in organizacij iz Jesenic, s Koroške Bele in iz Gorij. Po poročilih predsednika, tajnika in blaginje kakor tudi revizorjev se je vnela živahna debata, ki je kazala smernice dela v bodoče. Pri volitvah so bili izvoljeni v odbor: Stražisar Polde, Taler Anton, Stravs Pavel, Stražisar Malka, dr. Štempihar, Stržina Franc, Benedičič Franc, Oblak Alfonz, Sračević Angela, Guzelj A. ter Vovk Mici za Jesenice, za Javornik pa Perko Vencelj, Smit Janez in Kelih Franc. Želimo, da se DKD »Enakosti« zdaj v poletnih mesecih pripravi na čimbolj uspešno delovanje na jesen in v zimski sezoni.

KRANJ

Potrpežljivost je lepa čednost, zato smo mi Slovenci večkrat kar prelepi, če nas pa ta lepota mine — — — — — no! — potem se nam pa še tako lep obraz ne zasmili! Tudi v — — — — — Schmeltingu zdravniško spričevalo ni zacelilo bunk in pravični kadi tam v daljni Ameriki, je oprostil ubogeza zamorca vsake krivde in kazni z motivacijo, da odgovarja za tiste grde črne lise, ki iz ziva! V terek zvečer jih je pošteno, a zasluženo izkupil nekdo, ki v tovarni že dolgo igra — z vednostjo in privolitvijo gospodov ravnatelj! — vlogo, na katero s prav posebnim podarkom opozarjamo naše oblasti. Pa tudi vodstvu tovarne svetujemo prav resno, naj si pri izbiri svojih ožjih sodelavcev in svetovalcev poišče ljudi, ki poznajo naše razmere, obvladajo naš jezik in se po javnih lokalih ne obnašajo, ne govorijo in ne pojejo tako, da to izziva naš narod! Naše domače šolstvo producirata danes nadomestka za take ljudi na pretek. Če tovarna sama ne bo v kratkem poskrbela za red v tem oziru in obenem vpeljala tudi v pisarnah in v knjigovodstvu jezik, katerega predpisuje naša ustava — to je srbski, hrvaški ali slovenski — potem bo naša javnost ukrenila vse potrebne korake in podučila tudi gospode ravnatelje — kje in od koga žive!

LJUBLJANA

Ljubljanska podružnica Zveze živilskih delavcev v Ljubljani je imela v nedeljo svoj občni zbor, ki se je izvršil v najlepšem redu ter izvolil nov odbor. Tajnik zveze s. Grubauer je v iskrenih besedah jako poljudno tolmačil naloge ljubljanske podružnice pekov. Navzoči tovariši, ki niso še bili člani, so takoj pristopili k organizaciji. Občni zbor je pozdravil v imenu Strokovne komisije nje predsednik. Občni zbor je bil zaključen ob navdušenju članstva in v veri, da bodo peki okrepili svojo organizacijo, da bodo branili svoje druge interese ter se zlasti borili za odpravo nočnega dela, ki je škodljivo.

MARIBOR

Obisk zaupnikov delavskih strokovnih organizacij v »otroškem raj«. Delavska kulturna organizacija »Detoljub«, ki se peča z vzgojnim delom med delavskimi starši in njihovimi otroci, je preteklo nedeljo povabila zaupnike delavskih strokovnih organizacij na ogled »otroškega raja« pod Pohorjem, na posestvu konzuma »Delavski dom«. Na tem posestvu, ki leži daleč izven mestnega pomenja, so naši zavedni delavci, ki jim je pri srcu skrb za lastno dečo in njen dobrobit, uredili prijetno letno bivališče za otroke, kamor prihaja deca od lepih pomladnih in poletnih dneh, da se tu navžije svežega zraka in sonca ter prebije svoj prosti čas s petjem, godbo in igranjem, pa tudi z učenjem, dokler ne nastopi doba poletnih počitnic. Taktak pa se naraščaj naseli v tem otroškem raj, kot ga imenujejo, kar po več tednov in vlada ves ta čas na posestvu pravi pravlcati živah od ranega jutra do večera, ko mladi junaki utrujeni zaspe pod varno streho. Otroci so stalno pod nadzorstvom v to poverjenih sodružic in oskrbov, ki žrtvujejo domala ves svoj prosti čas tej delavski deci. Vabilu na obisk otroškega raja se je odzvalo zelo lepo število zaupnikov, ki so bili prijetno presenečeni nad vsem tem, kar so videli in slišali. Društvo je povabilence skromno pogostilo, vsak je dobil kos kruha z marmelado in povrhu še kozarec malinovca. Otroci so zapeli in pokazali par otroških iger, tako da so se gostje na lastne oči prepričali o pomenu društva. Prepričani smo, da si je društvo ob priliki tega obiska pridobilo novih prijateljev in pobornikov za svoje cilje.

Prireditve mladinskega tabora je bila po poročilu »Slovenca«, misljena kot nadomestilo za lansko leto nameravani vsenarodni tabor. Prireditve so pričele v četrtek in so se zaključile v nedeljo. Za poset tabora je bila odobrena četrtniška voznina, ki je omogočila tudi najrevnejšim prihod v Maribor. Glavne prireditve so bile v soboto in nedeljo. Prireditve sportnega značaja so se vršile na igrišču SK Železničarja. V soboto zvečer je bila bakljada in pohod na Slomškov grob. Bakljade se je udeležilo okrog 700 uniformiranih. V slavnostnem sprevodu v nedeljo dopoldne je korakalo več tisoč ljudi. Motil pa je spreved silen dež, ki se je vsul v trenutku, ko je povorka dospela do slavnostne tribune.

Na slavnost so prišli: minister za telesno vzgojo Cejović, poštni minister Altiparmaković, gradbeni minister dr. Krek, minister brez portfelja Snoj, minister pravde dr. Ružič in minister za šume in rude Pantič ter ban dr. Natlačen. Pokrovitelji tabora je bil kralj Peter, ki je poslal svojega odposlanca brigadnega generala Čedo Stanilovića.

Dogodivščina na vlaku. Pred tremi tedni se je vlak, ki pripelje iz Zagreba v Maribor ob 22. uri, med postajo Zidanmost in Rimske toplice, na progi nenadoma ustavil. Potniki, kakor je v takšnih primerih navada, so izstopili na obeh straneh iz vagonov. Pisec teh vrst, kateremu je promet vlakov znan, se je takoj spomnil, da mora v istem času privoziti potniški vlak iz Maribora proti Ljubljani. Opozoril je potnike na nevarnost in ko sta dva takšna radovedneža komaj vstopila, je bil pridivel omenjeni vlak, ki bi ju bil gotovo povozil, posebno, ker je že bila noč in ker strojevodja tega vlaka ni mogel slutiti, da bo stal protivlak na odprti progi. Vzrok ustavitvi vlaka na progi v tem slučaju je bil morda prvi in edini. Nek potnik se je slučajno nahajal na čelni strani voza stare madžarske tipe, pri vratih, kjer se nahaja naprava za silno zavoro. — V sled slabe noči in tudi vozovne garniture se je voz enkrat prav močno zažugal in bi bil dotični potnik najbrže padel na vrata in strl šipo, ako se ne bi bil v tem hipu nevedoč uprl na napravo zasilne zavore in s tem povzročil zaviranje vlaka. Ko so strojevodniki dognali vzrok ustavitve vlaka, so zavoro zopet spravili v red, naker je vlak vožnjo nadaljeval. Od prestrašene potnika pa so seveda morali zahtevati, kakor je prepisano, daj 500 kazni. Pobotali so se pa tako, da so se zadovoljili z njegovim naslovom, on pa bo prosil direkcijo državne železnice za milejšo kazen, ker ni namenoma povzročil zaviranja. Kakšno stališče bo zavzela direkcija k temu zelo redkemu slučaju, nam ni znano. Vsekakor so tu krive razne okolščine.

Dopust za delavstvo v Mariborski livarni. Po dogovoru z zaupniki je lastnik Mariborske livarne g. inž. Pengg pristal na to, da dobe delavci v letu 1939 naslednji plačani dopust: 2 dni po enoletni službi, 3 dni po dveletni službi, 4 dni po štiriletni službi in 6 dni po šestletni službi. Plača se dopust po povprečnem temeljnem zaslužku na uro na podlagi zadnjih 3 mesecev pred nastopom dopusta. Nastop dopusta določa strojevodja. Nadalje je g. inž. Pengg izrazil željo, da bi naj med delavstvom vladalo prijateljstvo, ker od tega bo imelo samo koristi delavstvo in podjetje. Delavstvo je vest o dopustu zelo razveselila in bode gotovo tudi vedelo zahvalo g. inž. Penggu in strojevodstvu za ta socialni napredek. — Več delavcev.

Tiskovni sklad

Za tiskovni sklad je zbral ob priliki predavanja s. Tratnik din 81.25. Iskrena hvala. Posnemaite

CELJE

Pevske vaje »Vzajemnosti« se bodo vršile danes s pričetkom ob 20. uri. Zadnjič opozarjamo pevce, da redno posejajo vaje. Zamudniki in neredni pevci, to je zadnji opomin!

Vaje fanfaristov se prično v sredo 5. julija ob 20. uri. Vsi pripravljeni člani pridite sigurno. Teoretične vaje bodo samo še štiri. Okrog 15. julija prispo instrumenti. Kdor ne bo imel dobre teoretične podlage, bo od praktičnih vaj izločen.

Naročnike našega lista, ki so potrebni kakšnih nasvetov, navodil, sporočamo, da pridejo v upravo lista v »Delavski zbornici« med poslovnimi urami in to od 9. do 11. ure dop. in 5. do 7. ure zvečer. Pri tej priliki nasvetujemo vsem: Pridite takoj kakor hitro rabite nasvet, ne pa taktak, ko je mogoče zadeva že zastarela in rok zamujen!

Zaostankarji, poravnajte naročnino! Prihodnje dni se bo zglasil pri vas inkasant. Pripravite denar in ne pošiljajte ga proč z izgovorom, naj pride drugič. Njemu ni mogoče obiskati več sto naročnikov na en dan in to samo okrog prvega v mesecu! Kdor pa želi, lahko tudi osebno poravnava naročnino v naši upravi v Celju. Hvaležni vam bomo, če nam prihranite nepotrebna pota, ker lahko ta čas porabimo koristneje.

KOČEVJE

Pomanjkanje dela pri kočevskem rudniku je čez dalje večje. V mesecu juniju smo imeli samo petnajst delovnih dni, v mesecu juliju jih sigurno ne bo več nego devet. Kdo je temu kriv? Ne vemo, ali nismo kot delavci enakovredni člani jugoslovanske države? Ali smo mi krivi, da leži rudnik v Kočevju? Ali nismo delavci Slovenci? Zakaj potem toliko gorja? Obljubljeno nam je bilo izboljšanje produkcije za 500 ton, a dobili smo za mesec junij samo 100 ton naročil. V juliju in avgustu bomo torej delali komaj devet dni! Gospodje, pogledite in premislite, kako naj družinski očetje preživljajo s takim zaslužkom svoje velike družine! — Rudarji.

GUŠTANJ

Mezdno gibanje v jeklarni grofa Jurija Thurnskega d. d. Guštanj-Ravne je bilo minuli teden zaključen z lepim uspehom. Sklenjena je bila nova kolektivna pogodba, s katero so povišane temeljne mezde za 5 odst. ter popravljene postavke za akordne plače. Podalšan je bil tudi letni plačani dopust od 4 na 6 dni ter dosežene še nekatere druge ugodnosti. Z novo kolektivno pogodbo se zvišajo vsota plač na leto za din 300.000. Pridobitve, ki jih je delavstvo doseglo potom svoje kovinarske organizacije SMRJ, so materialnega in moralnega pomena za delavstvo, ki se naj še trdneje oklene svoje delavske organizacije.

Razno

Jules Verne v moderni izdaji. Newyorški agent Norman C. Lee hoče biti prvi človek, ki bo napravil pot okoli sveta v normalnem potniškem letalu. S specialnimi letali bi taka vožnja ne bila nič novega, toda s potniškimi letali je mogoča šele odkar so stavljena v promet letala »Yankee Clipper«. Lee je nastopil svojo pot v zapadni smeri iz New Yorka čez San Francisco in bo prišel v Evropo 11. julija, ko bo od tu odletel prvi ameriški »Clipper« s potniki proti Ameriki. Lee bo plačal za vožnjo 500 dolarjev. Zato pa bo res prvi »Phineas Fogg«, kakor ga je naslikal Jules Verne v svojih fantastičnih romanih, čigar pot okoli sveta v osemdesetih dneh je vzbudila nekoč še mnogo večjo senzacijo, kot pa dvajsetdnevno potovanje gospoda Lee v »Clipperjih«. Na taki vožnji okrog sveta pristaja letalo v Honolulu, Bankongu, Amsterdamu, Parizu in Marseillu, kjer bo Lee dosegel letalo Marseille—Lissabona—Azori—New York. Istčasno pa se poda na pot okrog sveta v potniškem letalu neka američanka, ki pa upa, da bo potovanje zaključila v 16 dneh. Razdalje kmalo ne bodo igrale nobene vloge več. Pot okoli sveta bo postala to kot je sedaj nekoliko daljše potovanje. Ko še bo letenje tudi pocenilo, bo nazadnje — razen pilotov in ostalega osebja, ki se že sedaj vozi s takšnimi letali — lahko tudi kakšen proletarec mislil na tako potovanje.

Počastitev dr. Beneša. Univerza v Princetonu je podelila bivšemu predsedniku Čehoslovanske republike dr. Benešu častni doktorat. — Ista univerza je povabila znanega nemškega pisatelja Thomasa Manna, ki živi v emigraciji, da bo prihodnji semester na njej predaval.

Bo'gerski dijak ustrelil tri profesorje in nato naredil samomor. Iz Sofije poročajo, da je neki dijak zato, ker je pri izpitu padel, ustrelil z revolverjem tri svoje profesorje. Po storjenem dejanju je dijak napravil samomor.

Širjenje japonske »kulture« med Kitajci. Japonci se ne zadovoljujejo samo s tem, da osvaja kitajsko zemljo ter mečejo bombe na uboge Kitajce, ampak ustanavljajo v novo zasedenem kitajskem ozemlju polno beznice in igralnih lokalov, da bi na ta način uničili zdrav kitajski narod.

Prepoved, Italijanske oblasti so prepovedale uvožati in razširjati v Italiji znani dnevniki »La Croix«, ki je vodilno glasilo francoskih katoličanov kot vzrok prepovedi navajajo, da list preveč črno piše o položaju katoliške cerkve v Nemčiji.

Izgon poljske časnikarice iz Nemčije. Nemške oblasti so izgnale poljsko žurnalistino Heleno Hlinsdorff, ki je bila deset let dopisnica za »Ilustrovani Kurjer Codzienny« in za list »Podchirazy«.

Za take stvari pač ni treba vzbujati zanimanja pri tujcih. Prijatelj našega lista nam poroča: Preteklo soboto sem naletel v kupeju brezovlaka na dva gospoda, od katerih eden je bil Anglež, ki se je vozil iz Ljubljane na angleški tečaj v Maribor, drugi pa je bil, kolikor sem mogel ugotoviti, nek uradnik. Uradnik se je razgovarjal z dotičnim Angležem in mu pri oknu kupeja razkazoval našo ljubo domovino. To se pravi, o njej vedel bore malo, zato pa neverjetno veliko o gradovih, ohranjenih in neohranjenih in o vseh mogočih grofovskih rodovnikih. Vabil ga je, da naj si ogleda to graščino, pa zopet ono tam itd. Angležu se je videlo, da mu stvar presega, očitno ga niso zanimali toliko razni naši gradovi in podrtije, ki krase našo domovino in spominjajo na najbolj žalostne čase naše narodne zgodovine, ampak ga kot praktičnega človeka interesira kaj drugega, o čemer pa mu zgodovinar ni znal povedati ničesar. Ako hočemo res koristiti naši narodni stvari in obenem tudi tujskemu prometu, potem razkazujmo tujcem lepote naše zemlje, opozarjamo jih na nje, govorimo jim o našem ljudstvu, o narodni zgodovini, pa ne o zgodovini grofov in baronov, ki so se priklatili k nam ko ve od kod, še manj o gradovih, ki so tako po svoji zunanosti, kakor tudi notranosti popolnoma tuji našemu narodnemu čustvovanju in pojmovanju in ki hranijo med svojimi stenami samo tisto, kar utegne pričati in govoriti proti nam.

Pomnožitev manjšinske šole. Letos se je za naslednje šolsko leto vpisalo nenavadno veliko število otrok za manjšinsko šolo, tako da bosta od jeseni naprej 2 razreda, medtem ko je bil sedaj že precej časa vsled pomanjkanja otrok samo 1 razred. Zanimivo pa je, da število otrok v manjšinski šoli niso pomnožili Mariborčani, ampak otroci od drugod, zlasti iz Kočevja priseljenih starišev, ki so prišli semkaj v razne službe z izredno visokim številom otrok.

V Kamnik! »Grafika« se bo udeležila proslave delavskega kulturnega društva »Solidarnost« v Kamniku dne 8. in 9. julija. Popelje se tja z modernim avtomokrom v soboto, dne 8. julija ob 14. uri. Ima še par sedežev na rapo-lago in se prosijo interese, naj se javijo v upravi »Delavske Politike«, ali v prostorih poverjenjstva, Frankopanova ulica 1-I. Vožnja stane 80 din tja in nazaj.

PTUJ

Veletrgovec Din 200.— za »Vzajemnost«. V pondeljek se je vršila proti tukajšnjemu veletrgovcu z deželnimi pridelki, g. Rechnitzerju Mehmedu, prej Mavru, neka razprava radi zaljenja časti, ker je neko gospodično zalil. Zastopnik zaljene gospodične, dr. Reisman, je zahteval, da daruje g. Rechnitzer v slučaju poravnave v znak sprave Din 100.— za tukajšnje delavsko kulturno društvo »Vzajemnost«, ker se g. Rechnitzer sedaj preseli nekam v južno Srbijo in je v Ptujju likvidiral svojo veletrgovino ter prodal hišo, in bi bilo zato popolnoma primerno, da se ob tem svojem odhodu spomni domačega ljudstva vsaj z malenkostnim zneskom, ko si je tukaj napravil tekom let milijonsko premoženje. Vendar se je g. Rechnitzer upiral, da je to preveč in je končno pristal, da je vendarle dal za »Vzajemnost« vsaj Din 200.— S takimi zneski se tuji bogatini poslavljajo z milijoni od naših krajev. G. Rechnitzer je zadnji čas tudi prestopil v turško vero in se baje misli naseliti v Skopliju. Njegovo hišo je kupila »Posojilnica«.

Zanimiva civilna pravda iz Ptujja. Pred okrognim sodiščem se je vršila v petek razprava v nenavadni tožbi neke trgovčeve hčerke iz Ptujja proti tamošnjima veletrgovcem z deželnimi pridelki, Adolfu in Bernardu Rechnitzerju, na plačilo zneska Din 64.000. Tožnica je v pravdi navajala, da je Rechnitzerjeva za njuno trdiko Adolf Rechnitzer skozi 13 let opravljala doma v pisarni svojega očeta vso korespondenco, za kar sta ji baje lastnika obljubila skozi vsa leta čedno nagrado, toda dobila je vsega skupaj le enkrat 2 oranži in ob drugi priliki nekaj sladkorkov. Sedaj pa sta Rechnitzerja veletrgovino zaprla, hiši v Ptujju prodala, starejši Mavro Rechnitzer je prestopil iz izraelske cerkve v mohamedansko in se prekrstil v Mehmeda ter hočeta oba zapustiti Ptuj in se preseliti v Skoplije ter nato v Kanado. Korespondenco pa je opravljala v večjem obsegu, ker je znašel obrat toženih veletrgovcev letno okrog 2 milijona in ceni tožnica njuno premoženje po govorjenju Ptujčanov na pre-ko 20 milijonov dinarjev. V sled tega zahteva za vseh 13 let mesečno vsaj polovico tega, kar bi morala tožena plačati v Ptujju uradnici, to je vsaj din 400.— in zneske to za 13 in pol let din 64.000. Tožena Mehmed in Bernhard Rechnitzer, ki je še ostal v židovski veri, pa sta ugovarjala po svojem zastopniku dr. Kleserju Karlu, subst. r. Bučarija, da je bilo tožnično delo malenkostno in sta ji zato že pred tožbo ponujala samo din 4000.—. Pravda se bo nadaljevala po sodnih počitnicah in bomo o tej zanimivosti ob priliki še kaj poročali. V Ptujju vzbuja pozornost dejstvo, da si stari ptujski trgovci, tudi neariji, ne izbirajo zastopnikov med tamošnjimi domačini, Mehmed Rechnitzer je zatrljeval sodniku, da je že 40 let trgovec pri nas, toda državne jezika se še ni naučil nobene.

Kako je z rudarsko zaščito?

Predavanje v Trbovljah

Za minuli praznik, v četrtek, dne 29. junija t. l. je prijavila podružnica Zveze rudarjev v Trbovljah predavanje o najnovejši zakonodaji glede zaščite rudarjev, ker je bilo prvotno rečeno, da se bo ta dan praznovalo. Tri dni pred predavanjem pa so naenkrat razglasili, da bo kljub prazniku delovnik in žal predavanja vsled tega ni bilo več mogoče preklicati.

Kljub temu pa se je predavanje izvršilo tako, da smo lahko z njim povsem zadovoljni. Pokazalo se je zopet, da je rodilo stvarno delo organizacije, naših funkcionarjev in zapnikov ter razširjenost »Delavske Politike«. V zadnjih letih svoje pričakovane uspehe pozitivnega ustvarjanja. Čeprav je bilo po dolgotrajnem deževju najkrajše vreme in imajo naši ljudje mnogo smisla, pa tudi potrebe za obiskovanje lepe narave, so naši naročniki lepo napolnili dvorano »Delavskega doma«, ko je s. Pilberšek otvoril predavanje ter pozdravil naša dobra znanca, predavatelja, ss. dr. Reismana in urednika Eržena iz Maribora ter zastopnika upravne oblasti iz Laškega.

Predavatelja, ss. dr. Reisman in urednik V. Eržen sta se nato obširno pečala z vprašanjem ali se je naša socialna zaščita posebno glede rudarjev v zadnjem času res zboljšala in v koliko, ali pa morda poslabšala? Sprememba zakonodaje glede zaščite rudarske mezd v boleznih z letošnjim finančnim zakonom, kakor tudi tolmačenje delodajalcev § 221 obrtnega zakona o plačevanju mezd v času orožnih vaj je navzočim dovolj jasno pokazalo, kako si v resnici stojimo dandanes. Poslušalci so morali vsekakor pritrditi izvajanjem in opozoriti predavateljev, kako bo šlo naprej s to našo socialno zaščito, če delavstvo ne bo stalo na straži za svoje tako težko pridobljene

pravice. Saj na »Kranjskem« niti ne priznavajo več zaščite rudarske mezd pred rubežem, ampak jo upniki v Zagorju brezobzirno izterjajo, tako da imamo tam že nešteto prav kričečih slučajev bede, ko so upniki pritisnili na zadolžene očete številnih rodbin.

Ze samo razlaganje gornjih danes perečih rudarskih skrbi je izžepalo ves dopoldan, tako da sta si morala predavatelja pridržati razlaganje nove uredbe o rudarski borzi dela, preskrbi rudarjev v brezposelnosti, za prihodnji obisk.

Razpeloženje pri predavanju je bilo resno in pozornost na višku. Rudarji se pač zavedajo, za kako resne stvari gre pri vprašanih današnje zaščite po zakonu. Pa tudi sodružice so bile lepo zastopane in nadvse zadovoljne s predavanjem, kakor vedno, kadar je na dnevnem redu vprašanje, ki žriga končno predvsem gospodinje rudarjev, ki morajo voditi gospodarstvo s skopo odmerjenim zaslužkom.

Med nabiranjem naročnikov »Delavske Politike«, katerih se je prijavilo zopet 10 novih, pa je bilo najbolj razveseljivo, da se je sohr. Lukač Franc, ki je že naročnik, sam odločil, da daruje din 10 za tiskovni sklad »Delavske Politike«, potem še dva sodruga po din 5 in din 4 in s. K. din 10, nakar pa se je takoj ponudil en sodrug, da »posodi« svoj klobuk za daljšo zbirko po dvorani, pa tudi sam je položil »svoj dar na oltar« in sodrug Tratnik je končno prinesel v klobuku din 81, ki so jih s ponosom in radevolje darovali naši zavedni sodrugji, ki vedo, kaj pomeni dandanes delavski časopis za njihov vsakdanji kruh. Bil je zopet lep naš dan v Trbovljah, pa sodrugji so rekli: »Kmalu zopet na svidenje!«

KAMNIK

Nadvse podučen zaključek meznega gibanja v »Titanu«

Kakor smo poročali že zadnjič, se je vršilo v tovarni »Titan« d. d. mezdno gibanje za zvišanje plač in dosego drugih ugodnosti za delavstvo.

Dve razpravi v tovarni in ena pred sreskim načelstvom v Kamniku so bile brezuspešne. To pa delavstva ni motilo, ker se je dobro zavedalo, da so dani vsi pogoji za dosego zmage; dobra konjunktura v tovarni in popolna solidarnost delavstva. Zato je delavstvo mirno pričakovalo v pondeljek dne 18. junija vesti, ki mu jih bodo prinesli njegovi zapniki z razprave. In vest je prišla še pred 12. uro, a ta vest je bila taka, da je ni nihče pričakoval, saj se je glasila, kot je povedal glavni zapnik vsemu delavstvu: »Mezdna razprava prekinjena brez uspeha, ker je zastopnik (kateriga pa str. org. SMRJ in JSZ, ki sta zastopali delavstvo, nista vabili) referent g. Preželi zahteval, da se mora razprava prekiniti, ker predstavnik tretje organizacije ZZZ, ki je v tovarni, niso na razpravi navzoči. Nato je poklical telefonično predsednika iste. Pravi delavski zastopniki videč nastalo situacijo, so dokazovali oblastnemu zastopniku, da je zahteva g. Prežlija povsem neutemeljena, ker obe navzoči organizaciji predstavljata 98 odstotkov delavstva, ki ju je pooblastilo z lastno-ročnimi podpisi. Vendar ta dokaz ni bil sprejet, ker je g. Preželi trdil, da se je mišljenje delavstva v tovarni znatno spremenilo. Kdo mu je to povedal ne vemo, morda zastopnika podjetja, s katerima je konferiral sam pred razpravo in ju med razpravo ponovno klical iz razpravne dvorane na trenuten razgovor, ne da bi bil vzel s seboj sploh kakšnega zastopnika delavstva.

Podjetje, videč nastalo situacijo, je vztrajalo pri svojem odklonilnem stališču, dasi je kazalo v začetku razprave, da bo nekaj nudilo. Vsled nastopa g. Prežlija se je razprava prelozila na pondeljek 25. junija. Strokovna tajnika s. Šovljanski in tov. Rozman sta zahtevala, da se opoldne med odmorom skliče delavstvo tovarne, katero naj pove, kdo naj ga zastopa in po zahtevi delavstva se naj dela ter razprava popoldne zaključi. Zastopnik oblasti je pa to odklonil ter zahteval, da mora biti sestanek redno prijavljen vsaj 48 ur prej.

In res je bil sestanek sklican in prijavljen za četrtek 21. junija po končanem delu. Prežlijev prijatelj videč, da svobodni strokovni organizaciji sklicujeta sestanek, so takoj storili isto in sklicali svoj sestanek ob isti uri v »Katoliškem domu« v Kamniku računajoč na veliko udeležbo, kar naj bi jim služilo kot dokaz o njih moči pred oblastjo. Njihovega sestanka pa se je udeležilo od 380 zaposlenih delavcev v tovarni rci in piši 22, med temi dva člana JSZ, ki sta bila poslana, da prestejeta navzoče in poročata. Vse ostalo delavstvo pa je šlo na sestanek, ki sta ga sklicali SMRJ in JSZ, kjer je delavstvo navdušeno manifestiralo za svobodne strokovne organizacije in jima ponovno izreklo svoje zaupanje. Strokovna tajnika, kot drugi govorniki izmed delavstva, so bili v svojih poročilih o poteku pogajanj večkrat prekinjeni z velikim pritiranjem ali medklici, s katerimi je delavstvo dajalo izraz svojemu ogorčenju.

Videč, da s sestankom niso uspeli, so šli pobirat med delavstvo podpise in jih baže dobili 10, vsaj tako se je šušljalo, vedeti ne moremo, ker jih do danes še niso nikjer pokazali.

V nadaljevalni razpravi dne 25. junija je podjetje po daljši borbi (kateri je prisostvovala tudi ZZZ, drugače bi se ne vršila), pristalo na 3 odstotno zvišanje plač in akordov. Naši zastopniki videč, da podjetje v nastali atmosferi ne bo dalo več, so zahtevali, da se skliče delavstvo, katero naj samo odloča, ko mu bodo strokovni tajniki pojasnili situacijo. Takoj nato je zahteval g. Preželi od oblasti, da se tajnikoma SMRJ in JSZ na tem sestanku ne sme dovoliti beseda, temveč, da bo govoril on.

Vrnivši se zapniki so takoj sklicali delavstvo na dvorišče. Tega sestanka so se udeležili razen preje omenjenih strokovnih tajnikov SMRJ in JSZ še podjetje, sreski podnačelnik g. Vadnjal ter g. Preželi in str. tajnik ZZZ g. Luzar iz Ljubljane.

Ker s. Šovljanski in tov. Rozman nista smela govoriti, g. Preželi pa se je premislil, je povzel besedo glavni zapnik, kateri je raztolmačil delavstvu nastalo situacijo in dal na glasovanje sprejem ali odklonitev 3 odst. povišanje ponudeno od strani podjetja. Pri prvem glasovanju se ni dvignila nobena roka. Nastala je mučna tišina. Nato je govoril zastopnik oblasti ter prigovarjal delavstvu, da naj se premisli in sprejme 3 odst., ker je boljše nekaj kot nič. Nato so se slišali medklici: Ako podjetje ne da več, še tega ne maramo! To je beraška miloščina ne povišanje plač itd. Položaj je postajal vedno bolj napet. Delavstvo je zahtevalo, da govorita strok. tajnika SMRJ in JSZ, a to ni bilo dovoljeno. Ponovno glasovanje tudi ni rodilo uspeha, ampak šele tretje glasovanje, ko so pričeli razumnejši delavci, videč, da ni drugega izhoda, prigovarjati »odelavcem, naj dvignejo roke. Končno je delavstvo mrmraje sprejelo predlog s trdno voljo, da mezdno gibanje v resnici še ni končano, temveč samo formalno prekinjeno ter da bo šlo kmalu spet v boj, ko popolnoma očisti svoje vrste plevela.

Pripomniti moramo še, da se je zagrozilo zapniku SMRJ na razpravi s sodnim zasledovanjem, ker je v razburjenosti nazval nekoga s hudičem, g. Preželi pa je rekel glavnemu zapniku, preden je poročal delavstvu na zadnjem sestanku: »Pazi kaj boš govoril, da ti ne bo škodovalo.«

To je potek meznega gibanja v tovarni »Titan«, obenem pa opozorilo vsem svobodnim strokovnim organizacijam, da se bodo vedele pripraviti v sličnih slučajih. — Družnost!

Zavedni delavci.

Zadnje vesti

Tujska sezona v Dalmaciji je slaba, kakor poroča »Avala«. Zadnje čase odhaja vedno več tuincev, prihaja jih pa zelo malo. Največ obiskovalcev je Nemcev, Čehov nič, Francozov in Angležev malo.

Čilski socialisti pripravljajo državni udar, kakor poroča nemški tiskovni urad. Čilski socialisti baže zatrujejo, da je položaj v Čili tak kot v Španiji l. 1937.

Poljska vlada pripravlja noto za gdanski senat. Poljska vlada je proučila sedanje stanje v Gdanku in bo te dni izročila noto gdanskemu senatu.

Mandžursko - japonske čete so napadle mongolske, da se s tem maščujejo radi stalnih napadov mongolskih čet.

Nepredvidnost motociklista povzročila strašno nesrečo. V nedeljo dopoldne se je pripetila na železniški progi med Ljubljano in St. Vidom strašna železniška nesreča. 31letni pletilec Frane Debevec je s svojim motornim kolesom zapeljal preko železniške proge v trenutku, ko je pridrvel vlak, ki prevažal kopalce v bližnje Kleče. Na motornem kolesu je sedela tudi Debeveva spremljevalka, 20letna natakarka Ivana Plankova. Ob trčenju z lokomotivo je nesrečnica padla pod kolesje lokomotive, ki jo je dobesedno zmel, Debevec pa je priletel ob nek drog in obležal s smrtonosnimi notranjimi poškodbami.

Zatiranje delavskih strokovnih organizacij na Madžarskem. Pod pretvezo, da porabljajo strokovne organizacije denar v »počitne namene« so jih madžarske oblasti začele zatirati. Strokovne delavske organizacije so dobile 39 komisarjev, ki naj njihovo delovanje »nadzirajo«.

Kotiček sodružic

Mnenje sodruge o zakonu.

Sodrug B. A. iz Lesc nam piše: Čital sem v našem listu v kotičku sodružic članek »Ne krečaj se z usodo.« Članek je naslovljen vsem onim, ki trpe zaradi nesporazuma med zakoncem. K temu vprašanju bi rad še jaz povedal svoje mnenje, ki bo oprto zgolj na splošna opazovanja, kajti s svojo ženo se popolnoma ujemam in vsa čast njej. Po mojem mnenju je pač glavni vzrok vseh nesporazumov v tem, ker moški, ko je še mlad, še vedno premalo prevdarno izbira in si ne poišče žene, ki bi mu res odgovarjala. Zdi se mi, da se začne večina nesoglasij v zakonu pri denarnem vprašanju. Kakor hitro začno padati s strani žene očitki, češ, premalo zaslužiš, za svoj denar sem morala kupiti to in ono, saj si me hotel imeti, sedaj pa skrbi zame itd., zakon ne more biti več srečen. Zlasti žena, ki se poroči z možem proletarcom, ki nima niti svoje strehe, ne sme nikoli dopustiti, da pride do takega obračunavanja, ker je potem nujna posledica zgrešen zakon. Tudi ne sme žena nikoli očitati možu, zakaj plačuje za organizacijo, zakaj gre zopet na sejo ali sestanek, nasprotno mu bo pomagala in ga vzpodbujala, da bo redno obiskoval vse sestanke, saj bo tudi ona lažje gospodinjila, če si bo mož priboril boljši služek. Prava zavedna žena ve, da je pravica na strani tistih sodrugov, ki se bore za boljši kos kruha, ki se strokovno in politično izobrazujejo. Kadar bodo žene svoje moč silile na sestanke in predavanja in se jih tudi same udeleževale, potem bosta mož in žena res prava proletarca, oba enakih misli. Mož bo spoštoval ženo, žena pa moža, ki mora skrbeti za nio in za vso družino.

Naše sladkorno vprašanje.

Sladkorno vprašanje je eno izmed najbolj perečih vprašanih naše ljudske prehrane. Nujna zahteva narodnega zdravja, ki jo je treba vedno znova poudarjati, je ta, da se naj brez odloga znatno znižajo cene sladkorja. Ogromni dobički, ki jih spravijo v žep delničarji sladkorne industrije, gredo na rovaš širokih ljudskih množic, ki trpe pomanjkanje na tako važnem hranivu kakor je sladkor. Zato se tudi ne

smemo čuditi, če je kljub vsem ukrepom saharin pri nas zlasti na deželi še vedno tako razširjen. Če se zavedamo, da je pri nas porazno veliko delavcev in delavk, kojih celotni dnevni zaslužek ne znaša več kakor 15 din, kolikor stane kilogram sladkorja, nam postane takoj jasno, zakaj si mora takšen človek svojo vodeno jutranjo kavo sladiti s saharinom namesto s sladkorjem. Škode, ki je utrpel pri tem narodno zdravje, ne morejo odvrniti vse lepe besede o higijeni. Še slabše je, ako tvori taka kava delavčovo hrano še opoldne in zvečer, kar ni tako redek slučaj, saj živi zlasti mnogo delavk ob tako nepravilni in nezadostni prehrani. Tudi kmetje, ki morajo tako pod ceno prodajati vse svoje pridelke, ne zmorejo denarja za tako nezasišano drag sladkor, da o brezposelnih niti ne govorimo.

Na ta način rušijo »...« visoke cene sladkorja po eni strani telesno zdravje naroda, po drugi strani pa duševno, ker zavajajo nešteto ljudi s tihotapljenjem in uporabljanjem saharina v kaznjiva in nenravna dejanja. Zato ne smejo žene, zlasti še matere in gospodinje, nikoli pozabiti tega najvažnejšega vprašanja naše prehrane in se morajo vedno znova in ob vsaki priliki zavzeti za njegovo pravično rešitev.

Obiranje lipovega cvetja.

Sedaj je čas, da si pripravimo lipovo cvetje, ki nam pozimi s takim uspehom nadomešča ruski čaj. Neverjetno pa je, s kakim vandalizmom se spravijo včasih ljudje nad lipovo drevje. Cele veje odsekajo in šele potem na tleh oberejo cvetje. Takega početja ni mogoče dovolj ostro obsoditi. Taki kratkovidni brezvestneži pač ne pomislijo na to, koliko škode napravijo narodovemu premoženju, saj veja ne zraste v enem dnevu, ampak rabi leta. Potem se tudi ne smemo čuditi, če postajajo naše lipe vedno bolj gole in okleščene in se tudi vedno bolj množijo nesreče, ker manjka toliko vej, na katere bi obiralec lahko stopil. Zato čuvajmo naše lipe in obirajmo previdno njih cvetje, da ne bomo pri tem poškodovali niti najmanjše vejice.

Delavski pravni svetovalec

Tombola

Vprašanje: Udeležil sem se neke tombole in sem tombolo tudi zadel. Moral bi dobiti prvo tombolo obenem z nekim drugim igralcem, ki je istočasno zadel tombolo. Prireditelji tombole pa so stvar uredili toka, da so med vsemi, ki so zadel tombolo, žrebali in po žrebu razdelili tombolske dobitke, pri čemer pa sem jaz vsled neugodnega žreba dobil najmanj vreden dobiček. Oškodovan sem radi tega za precejšnjo znesek. Ali lahko zahtevam razliko?

Odgovor: Če ste dobiček sprejeli, bo verjetno obveljalo, da ste pristali na žrebanje in na izid tako, da naknadno ne morete zahtevati ničesar več. Sicer pa voditelji tombole niso postopali pravilno, če so žrebali med vsemi, ki so zadel tombolske dobitke. Upravičeni bi bili žrebati kvečjemu le tam, kjer sta dva igralca istočasno zadel isto tombolo. Če sta torej prvo tombolo zadel istočasno le Vi in še neki drugi igralec, bi se pravilno moglo žrebati le med Vama dvema za prvi in drugi tombolski dobiček.

Odvzem junca (Brezno)

Vprašanje: Kupil sem junca in se s prodajalcem dogovoril, da mu ga plačam v 2 mesecih. Sedaj pa je prodajalec naenkrat prišel ter mi junca odgnal. Kaj naj ukrenem?

Odgovor: Prodajalca lahko tožite na vrnitev junca.

LJUDSKA SAMOPOMOC

v Mariboru, reg. pom. blagajna

znana domača zavarovalna ustanova v Dravski banovini, ki plodonosno deluje že od leta 1927 in je izplačala tekom obstoja nad 37 milijonov din na pogrebniinah in doti.

Zavaruje za pogrebno zdrave osebe obeh spolov od 17. do 70. leta do največ din 10.000— in

za doto mladoletne od 1. do 16. do največ din 25.000— plačljiva ob dovršenem 21. letu.

ZAHTEVAJTE BREZPLAČNO IN BREZOBVEZNO POJASNILA

Zastavljalnica W. REMM
Maribor, Gregorčičeva ul. 6.

Dražba zastavljenega blaga
se vrši dne 12. julija 1939

Začetek ob 9. uri dop.

Konzumno društvo za Mežiško dolino

reg. z. z. o. z.
v Prevaljah

Poštni predal št. 3.
Telefon interurban št. 5.

Poštni ček. račun 12.048.
Brzjav: Kodes Prevalje.

Osrednja pisarna in centralno skladišče v Prevaljah

Podružnice:

Prevalje, Leše, Mežica, Črna I, Črna II, Sv. Helena, Guštanj, Mutapekarna v Prevaljah ter 7 lastnih zadrugnih domov v Mežiški dolini.

Zadruga nudi svojim članom vedno sveže blago po najnižjih cenah. Hranilne vloge sprejema centrala v Prevaljah in njene podružnice ter jih obrestuje po najvišji obrestni meri. Prodaja se le članom. Član društva lahko postane vsak. Delež znaša samo 100.— din.

Delavke, delavci, nameščenci, kmetje in obrtniki ter sploh vse delovno ljudstvo, kupujte življenjske potrebščine le v svojih zadrugah!

V s l o g i j e m o č, v d e l u r e š i t e v !